

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ ЗЕМЈОДЕЛСКА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за вршење земјоделска дејност, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 30 јануари 2002 година.

Бр. 07-523/1
30 јануари 2002 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Потпретседател
на Собранието на Република
Македонија,
Оломан Сулејмани, с.р.

ЗАКОН
ЗА ВРШЕЊЕ ЗЕМЈОДЕЛСКА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на вршење земјоделска дејност.

Член 2

Под земјоделска дејност, во смисла на овој закон, се подразбира производство, доработка, преработка и пласман на сопствени земјоделски производи.

Под земјоделска дејност се подразбира и одгледување на добиток и други стопанско-корисни животни, како и пласман на нивните производи.

Член 3

Земјоделска дејност е и дејноста на одредени организациони облици (задруги) насочена кон овозможување, олеснување и унапредување на одделни фази на земјоделското производство, организирано од страна на земјоделски производители (снабдување на земјоделските производители со производи што им се неопходни за примарно земјоделско производство, градење објекти за преработка и доработка на сопствените земјоделски производи и пласман на земјоделските производи на самостојните земјоделци).

Член 4

Зависно од културите кои се негуваат, односно животните кои се одгледуваат, земјоделската дејност се остварува во одделни гранки.

Член 5

Дејноста на земјоделските производители организирани во посебни здруженија за поддршка на земјоделската дејност, без сопствено учество во таа дејност, не се смета за земјоделска дејност, во смисла на овој закон.

Член 6

Земјоделска дејност која според посебен закон добива и карактер на трговска и друга дејност не го губи својот основен карактер како земјоделска дејност.

Член 7

Земјоделска дејност може да врши физичко лице чие работење не ја надминува земјоделската дејност од помал обем и е запишано во регистарот на индивидуални земјоделци (во натамошниот текст: индивидуален земјоделец).

Земјоделска дејност можат да вршат физичко лице како трговец-поединец, и правно лице: трговско друштво како акционерско друштво и друштво со ограничена одговорност (во натамошниот текст: трговец), што се запишани во трговскиот регистар.

Земјоделска дејност може да врши и земјоделска задруга што е запишана во соодветен регистар.

Лицата кои се занимаваат со земјоделство не се вршители на земјоделска дејност во смисла на овој член, ако земјоделските производи кои ги произведуваат се наменети исклучиво за задоволување на нивните лични потреби и за потребите на членовите со кои живеат.

Лицата од ставот 4 на овој член ги евидентира Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Лицата кои се во работен однос или се пензионери, а се занимаваат со земјоделска дејност и се сопственици на земјоделско земјиште, или истото го користат како роднини од прв наследен ред, не се вршители на земјоделска дејност во смисла на овој закон и се оданочуваат согласно со прописите од даночната област.

Лицата од ставот 6 на овој член се евидентираат во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 8

Како земјоделска дејност од помал обем во смисла на овој закон се смета вршење на земјоделска дејност лично од страна на земјоделецот и најмногу десет вработени вклучувајќи ги и членовите на семејството како и најмногу пет сезонски работници.

Индивидуалниот земјоделец чие работење ја надминува земјоделската дејност од помал обем должен е да се регистрира како трговец.

Член 9

Земјоделската дејност може да се врши на целата територија на Република Македонија.

Член 10

Вршителот на земјоделската дејност може своите производи да ги продава на местото на производство, во својот дом и на определени места предвидени за пласман на земјоделски производи (пазари), доколку ги исполнува условите предвидени со овој или друг закон.

Член 11

За вршење на земјоделска дејност вршителот треба да го исполнува следниот основен услов:

- Дејноста да ја врши на земјоделско земјиште на кое има право на сопственост или го има добиено врз правна основа од сопственикот (концесија, закуп, плодуюживање и друго), или да има капацитети за соодветната земјоделска дејност.

Член 12

Седиште на вршителот на земјоделска дејност е местото во кое вршителот на дејноста има живеалиште, односно регистрирано седиште.

Член 13

Вршителот на земјоделска дејност мора да има фирма.

Член 14

Во поглед на вршењето земјоделска дејност, вршителот на земјоделската дејност е должен:

1. Дејноста да ја врши во согласност со одредбите на овој закон, односно Законот за трговски друштва и Законот за земјоделско земјиште и со одредбите на други соодветни прописи.

2. На видно место да истакне ценовник на своите земјоделски производи доколку ги продава на мало, и

3. Да не произведува, односно да не става во промет сопствени земјоделски производи што предизвикуваат штетни последици за здравјето на луѓето, растенијата и добитокот.

Член 15

Вршителот на земјоделска дејност е должен да се регистрира согласно со одредбите на овој закон, односно Законот за трговски друштва.

Вршителот на земјоделска дејност не може да започне со вршење земјоделска дејност без да биде запишан во соодветниот регистар.

Вршителот на земјоделска дејност може да се регистрира само во својство на еден од видовите вршители на земјоделска дејност пропишани со членот 7 на овој закон.

Член 16

Вршителот на земјоделска дејност може да ја врши само земјоделската дејност, односно дејностите што се означени во решението за упис во соодветниот регистар.

Член 17

Владата и другите надлежни институции, во однос на вршителите на земјоделска дејност, преземаат соодветни финансиски и други активности заради обезбедување на развојот на земјоделството.

II. ВРШИТЕЛИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКА ДЕЈНОСТ

Глава прва *Индивидуален земјоделец како вршител* **на земјоделска дејност**

Услови и начин за вршење на земјоделска дејност **од страна на индивидуалниот земјоделец**

Член 18

Индивидуалниот земјоделец може да врши земјоделска дејност ако покрај основниот услов предвиден во членот 11 на овој закон ги исполнува и следниве услови:

1. Да е полнолетен;
2. Да има општа здравствена способност;
3. Да не е во работен однос или пензионер;
4. Со правосилна пресуда да не му е изречена мерка на безбедност забрана за вршење дејност;
5. Да ги има намирено пристигнатите даночни обврски и други јавни давачки и
6. Да не е запишан во трговскиот регистар.

Член 19

На физичко лице кое е во работен однос, односно кое е корисник на пензија, може да му се дозволи да врши регистрирана земјоделска дејност од помал облик, доколку во рок од еден месец од денот на одбивањето на уписот во регистарот на индивидуални земјоделци ќе достави доказ до подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: подрачна единица на Министерството) дека работниот однос му престанал, односно се откажал од пензијата.

Доколку доказот од ставот 1 на овој член не се достави во утврдениот рок, подрачната единица на Министерството по службена должност ќе утврди дека не постоел правен основ за упис во регистарот на индивидуалните земјоделци, т.е. дека одбивањето на уписот е основано.

1. Упис во регистарот на индивидуални земјоделци

Член 20

За вршење на земјоделска дејност во смисла на ставот 1 од членот 7 од овој закон индивидуалниот земјоделец поднесува барање до подрачната единица на Министерството за упис во регистарот во местото каде се наоѓа земјоделското земјиште на кое се врши дејноста.

Со барањето, индивидуалниот земјоделец ги приложува и доказите од членот 18 точки од 1 до 6 на овој закон.

Подрачната единица на Министерството во рок од 15 дена од добивањето на барањето за упис во регистарот донесува решение за упис на вршење на земјоделска дејност.

Против решението од ставот 3 на овој член со кое се одбива уписот може во рок од 15 дена од приемот да се изјави жалба до комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на земјоделството на Владата на Република Македонија.

Член 21

Решението за упис за вршење на земјоделска дејност во регистарот што го води подрачната единица на Министерството содржи:

- 1) име, татково име, презиме и адреса на живеалиштето на индивидуалниот земјоделец;
- 2) единствен матичен број на граѓанинот;
- 3) предмет на работењето и шифра на дејноста;
- 4) фирма и седиште и
- 5) скратен назив на фирмата доколку ја има.

По еден примерок на решението од ставот 1 на овој член подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, во местото на живеење на индивидуалниот земјоделец го доставува до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, до Органот на управата надлежен за јавните приходи, во местото каде што е регистрирана земјоделската дејност, Фондот за пензиското и инвалидското осигурување, Фондот за здравствено осигурување и службата надлежна за посредување при вработување во местото на живеење на индивидуалниот земјоделец.

Со уписот на земјоделската дејност во регистарот, земјоделецот стекнува својство на индивидуален земјоделец.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе донесе поблизок пропис за формата и содржината на регистарот на индивидуални земјоделци.

2. Фирма на индивидуалниот земјоделец

Член 22

Индивидуалниот земјоделец мора да има фирма.

Фирмата содржи:

- Име кое упатува на предметот на работењето;
- Име и презиме на индивидуалниот земјоделец;
- Предмет на работење и
- Седиште на индивидуалниот земјоделец.

Член 23

Фирмата под која индивидуалниот земјоделец ја врши земјоделската дејност гласи на македонски јазик, со кирилско писмо, а може, покрај тоа, во превод да гласи и на други јазици и писма, но содржината мора да биде иста.

Ако фирмата под која индивидуалниот земјоделец ја врши земјоделската дејност, гласи, покрај на македонски, и на други јазици и писма, во регистарот на земјоделци се запишува и на другите јазици и писма.

Во регистарот на индивидуалните земјоделци кој се води во подрачните единици на Министерството, не може иста или слична дејност која ја врши друго лице да биде запишана под иста фирма.

Член 24

Индивидуалниот земјоделец во своето работење мора да ја употребува фирмата под која ја врши земјоделската дејност, како што е запишано во регистарот на индивидуални земјоделци.

Индивидуалниот земјоделец може да употребува и скратен назив на фирмата под кој ја врши земјоделската дејност, кој го разликува од другите индивидуални земјоделци.

Скратениот назив се запишува во регистарот на индивидуалните земјоделци.

3. Седиште

Член 25

Седиште на индивидуалниот земјоделец е местото во кое тој живее.

4. Евиденција за продадени производи

Член 26

Индивидуалниот земјоделец не води деловни книги, а неговите даночни обврски се утврдуваат паушално, со посебен пропис на Управата за јавни приходи.

5. Одговорност за обврските

Член 27

Индивидуалниот земјоделец за обврските спрема трети лица одговара со целиот свој имот.

6. Привремено запирање на земјоделската дејност

Член 28

Индивидуалниот земјоделец може привремено да запре со работа во случај на:

1. Болест - додека трае неспособноста за работа;
2. Служење или дослужување на воената обврска и
3. Притвор или издржување на казна затвор - до шест месеци, односно изречена мерка на безбедност со која е забрането вршењето на дејноста од шест месеци до една година.

Во случаите од ставот 1, точки 1, 2 и 3 на овој член индивидуалниот земјоделец за вршење на земјоделска дејност може привремено да вработи лице кое ќе ја води земјоделската дејност, ако ги исполнува условите од членот 18 на овој закон, за што е должен да ја извести подрачната единица на Министерството во рок од три дена од денот на евидентирањето на договорот за работа при службата надлежна за посредување при вработување.

Запирање на вршењето дејност помалку од 30 дена не се смета како привремено запирање.

Земјоделецот е должен во рок од седум дена да го пријави привременото запирање за вршење дејност на подрачната единица на Министерството.

Член 29

Подрачната единица на Министерството кај која е извршен уписот во регистарот на индивидуални земјоделци, по барање на индивидуалниот земјоделец, издава решение за привремено запирање на земјоделска дејност.

Решението од ставот 1 на овој член се доставува до државните органи од членот 21 став 2 на овој закон.

Член 30

Ако индивидуалниот земјоделец започне со вршење на дејноста пред определеното време утврдено со решението за привремен престанок, должен е да го пријави продолжувањето на вршењето на земјоделска дејност на подрачната единица на Министерството, во рок од три дена од престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на земјоделската дејност.

За продолжувањето на вршењето на земјоделската дејност во смисла на ставот 1 од овој член подрачната единица на Министерството во рок од три дена ги известува државните органи предвидени во членот 21 став 2 на овој закон.

Индивидуалниот земјоделец при пријавување на продолжувањето на вршење на дејноста во случаите од членот 28 став 2 на овој закон, должен е да достави доказ дека го раскинал договорот за работа доколку го надминува бројот на вработени од членот 8 на овој закон.

Член 31

Индивидуалниот земјоделец престанува да врши дејност и се брише од регистарот на индивидуални земјоделци:

1. Со одјавување и
2. По сила на закон.

Член 32

Во случај на престанок на дејноста на индивидуалниот земјоделец со одјавување, подрачната единица на Министерството донесува решение врз основа на писмено барање на индивидуалниот земјоделец.

Ако во одјавата не е означен денот на престанување на работата на индивидуалниот земјоделец, како ден на престанување на работата на индивидуалниот земјоделец се смета денот на поднесување на барањето.

Решението од ставот 1 на овој член се запишува во регистарот на индивидуални земјоделци и се доставува до надлежните органи од членот 21 став 2 на овој закон.

Индивидуалниот земјоделец е должен најмалку 30 дена пред престанувањето на вршењето на дејноста, престанокот да го објави во јавно гласило.

Член 33

Подрачната единица на Министерството ќе го избрише решението за упис во регистарот на индивидуалните земјоделци и ќе го огласи престанокот на вршењето на земјоделската дејност ако утврди дека земјоделецот го добил решението за упис врз основа на лажни докази.

7. Престанок на вршење на земјоделската дејност

Член 34

Индивидуалниот земјоделец престанува да ја врши земјоделската дејност, по сила на закон, ако:

1. Ја загуби деловната способност или умре, освен во случаите кога член на семејството може да ги изврши започнатите обврски, но не подолго од една година;
2. Е осуден на издржување казна затвор во траење подолго од шест месеци;
3. Со правосилно решение или правосилна судска одлука му биде забрането вршење на земјоделска дејност;

4. Засновал работен однос, стекнал право на пензија или започнал со вршење на друг деловен потфат и

5. Го надмине вршењето на земјоделска дејност од помал обем.

Глава втора

Трговец како вршител на земјоделска дејност

Член 35

Трговецот (трговец-поединец и трговско друштво) може да врши земјоделска дејност ако покрај основниот услов за вршење земјоделска дејност пропишан во членот 11 на овој закон има и стручно образование, односно стручна оспособеност за вршење на дејноста.

Член 36

Трговецот има стручно образование во смисла на членот 35 од овој закон ако стекнал најмалку диплома за завршено соодветно средно земјоделско училиште.

Стручната оспособеност на трговецот во смисла на членот 35 од овој закон се проверува од комисија формирана од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Ако трговецот не исполнува еден од условите пропишани во членот 35, земјоделската дејност ќе може да ја врши ако вработи лице кое го исполнува тој услов.

Примена на одредбите од Законот за трговски друштва

Член 37

На трговецот како вршител на земјоделска дејност во поглед на условите, начинот на вршење земјоделска дејност, надзорот и казнените одредби се однесуваат одредбите од Законот за трговски друштва доколку со овој закон поинаку не е предвидено.

Глава трета

Земјоделска задруга како вршител на земјоделска дејност

Член 38

Земјоделска задруга е облик на доброволно здружување на материјални средства и труд на физички лица заради обезбедување подобри услови за вршење земјоделска дејност, со давање разновидни услуги од страна на задругата на нејзините членови, ако е запишана во соодветен регистар.

Видови на земјоделски задруги

Член 39

Како земјоделска задруга во смисла на членот 38 од овој закон се смета здружувањето заради обезбедување на целиот процес или на одделни фази од производниот процес на одреден вид или на повеќе видови земјоделски производи (специјализирана и повеќе-функционална задруга).

Член 40

Како земјоделска задруга во смисла на членот 38 од овој закон се смета и здружувањето на земјоделските земјишта, на кои членовите на задругата имаат право на сопственост, или задругата има право на закуп, заради рационално производство на одреден вид или видови земјоделски производи (производна и работна земјоделска задруга).

Примена на одредбите од посебни закони

Член 41

На земјоделските задруги во поглед на условите, начинот на вршење на дејноста и организацијата ќе се применуваат посебни прописи.

III. НАДЗОР

Член 42

Надзор над законитоста на работата на вршителите на земјоделска дејност врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон во однос на исполнување на условите за вршење на земјоделска дејност ги врши Републичкиот инспекторат за земјоделство, како и други надлежни инспекциски органи во врска со одделни прашања утврдени со овој закон од нивна надлежност.

Член 43

Ако земјоделската дејност, односно дејностите се вршат без да бидат запишани во соодветниот регистар, надлежниот инспектор ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на дејноста, односно дејностите.

Член 44

Ако во вршењето на дејноста индивидуалниот земјоделец ги надминува условите за вршење земјоделска дејност од помал обем утврдени во членот 8 од овој закон, надлежниот инспектор ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста во својство на индивидуален земјоделец и за тоа ќе го извести Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кое го извршило уписот во регистарот на индивидуални земјоделци.

Против решението од ставот 1 на овој член во рок од 15 дена од денот на приемот може да се изјави жалба до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Жалбата изјавена против решението од ставот 1 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 45

Ако земјоделската дејност, односно дејностите се вршат од лице кое не исполнува еден од условите од членот 11 (за индивидуален земјоделец), односно еден од условите од членовите 11 и 35 (за трговец), земјоделскиот инспектор ќе донесе решение со кое ќе се забрани вршење на дејноста, односно дејностите.

Член 46

Ако во вршењето на земјоделската дејност вршителот произведува, односно става во промет сопствени земјоделски производи што предизвикуваат штетни последици за здравјето на луѓето, растенијата и добитокот, пазарниот инспектор ќе донесе решение со кое ќе го забрани нивното пуштање во промет.

Член 47

Ако во вршењето на земјоделската дејност вршителот произведува, односно става во промет сопствени земјоделски производи кои не ги исполнуваат еколошките својства согласно со еколошките прописи, надлежниот инспектор ќе донесе решение со кое ќе забрани натамошно произведување, односно ставање во промет на тие видови производи.

IV. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 48

Со парична казна од 15.000 до 150.000 денари ќе се казни за прекршок трговец кој врши земјоделска дејност, ако:

1. Дејноста ја врши од лице кое не ги исполнува условите од членовите 11, 35 и 36 став 3 на овој закон;
2. Не ја врши дејноста согласно со одредбите на овој закон, на Законот за трговски друштва и Законот за земјоделско земјиште и на соодветните прописи (член 14 став 1 точка 1);
3. На видно место не истакне ценовник на своите производи доколку ги продава на мало (член 14 став 1 точка 2);
4. Произвел, односно пуштил во промет производ што предизвикува штетни последици за здравјето на луѓето, растенијата и добитокот (член 14 став 1 точка 3);
5. Врши, односно започнува да врши земјоделска дејност без да се регистрира, односно без да биде запишан во трговскиот регистар (член 15 ставови 1 и 2);
6. Во трговскиот регистар се регистрира во повеќе од едно својство од видовите на вршители на земјоделска дејност, пропишани со членот 7 на овој закон (член 15 став 3) и
7. Врши земјоделска дејност, односно дејности што не се означени во решението за упис во трговскиот регистар (член 16).

За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок од 3.000 до 10.000 денари и одговорното лице кај трговецот кој врши земјоделска дејност.

Член 49

Со парична казна од 8.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок индивидуалниот земјоделец ако:

1. Ако не се регистрира согласно со членот 8 став 2 на овој закон;
2. При вршењето на земјоделската дејност, односно дејности не исполнува еден од условите од членот 11 и еден од условите од членот 18 на овој закон;
3. Не ја врши дејноста согласно со одредбите на овој закон, Законот за земјоделско земјиште и соодветните прописи (член 14 став 1 точка 1);
4. На видно место не истакне ценовник на своите производи, доколку ги продава на мало (член 14 став 1 точка 2);

5. Произвел, односно пуштил во промет производ што предизвикува штетни последици за здравјето на луѓето, растенијата и добитокот (член 14 став 1 точка 3);

6. Врши, односно започнува да врши земјоделска дејност без да се регистрира, односно без да биде запишан во регистарот на индивидуалните земјоделци (член 15 ставови 1 и 2);

7. Се регистрира во повеќе од едно својство на видовите вршители на земјоделска дејност, пропишани со членот 7 на овој закон (член 15 став 3 и член 18 став 1 точка 6);

8. Врши земјоделска дејност, односно дејности што не се означени во решението за упис во регистарот на индивидуални земјоделци (член 16);

9. Во своето работење не ја употребува фирмата под која ја врши земјоделската дејност како што е запишана во регистарот на индивидуални земјоделци (член 24);

10. Во рок од седум дена не го пријави привременото запирање за вршење дејност на подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (член 28 став 4);

11. Започне со вршење на дејноста пред определеното време утврдено со решението за привремен престанок, без да го пријави продолжувањето на вршењето на земјоделска дејност на подрачната единица на Министерството во рок од три дена од престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на земјоделската дејност, и ако не достави доказ дека со вработениот работник го раскинал договорот за работа, доколку бројот на вработените го надминува бројот определен со членот 8 на овој закон (член 28 став 2) и

12. Најмалку 30 дена пред престанувањето на вршењето на дејноста престанокот не го објави во јавно гласило (член 32 став 4);

За дејствијата од ставот 1, точка 5 на овој член, покрај паричната казна ќе се изрече и мерка за безбедност - забрана за вршење на дејноста од три месеци до една година.

За дејствијата од ставот 1 точки 9 и 10 на овој член, покрај паричната казна ќе се изрече и заштитна мерка - забрана за вршење на земјоделска дејност во траење од три месеци до една година, доколку прекршокот се повтори.

Член 50

Со парична казна од 8.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице кое се занимава со земјоделство спротивно на член 7 став 4 од овој закон.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 51

Во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се извршат нужните усогласувања во Законот за трговски друштва.

Член 52

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".